

REFERAT Sundhedssamarbejdsudvalget d. 26-03-2025

Mødedato Onsdag d. 26. marts 2025 kl. 11:00

Mødested Regionshuset, mødelokale 7

Mødedeltagere Anne Skau Styrishave, B (Fravær), Annette Blynel, SF, Bo Libergren, V, Mads Skau, V, Mette With Hagensen, A, Pernelle Jensen, V, Poul-Erik Svendsen, A, Stephanie Storbank, V, Tommy Hummellose, C, Michael Haslund, PLO, Birgitte Ries-Møller, PLO, Christian Bro, A (Fravær)

Indholdsfortegnelse

Temadrøftelse om forebyggelse af tvang i Psykiatrien.....	3
Drøftelse af Sundhedsreformen.....	5
Præsentation fra Sundhedsklynge Fyn og gensidig orientering fra de øvrige sundhedsklynger.....	7
Orientering om sundhedsreformens betydning for Praksisplan for almen praksis 2025.....	9
Orientering om status på implementering af Sundhedsaftalen 2024-2027.....	11
Valg af temadrøftelse til møde i Sundhedssamarbejdsudvalget den 19. maj 2025.....	13
Eventuelt.....	14

Punkt 1: Temadrøftelse om forebyggelse af tvang i Psykiatrien

25/13987

Resumé

Der har i en årrække været et stærkt nationalt fokus på at reducere tvang i psykiatrien. Flerartede indsatser har givet væsentlige indsigter, men indsatsen er stadig kompleks og utilstrækkelig.

Sundhedssamarbejdsudvalget har ønsket at drøfte, hvorledes der kan arbejdes tværsektorielt med forebyggelse af tvang. Med nærværende temadrøftelse lægges op til en drøftelse af, hvor og hvordan der kan arbejdes med at styrke samarbejdet på tværs af sektorer for at kunne forebygge tvang mere effektivt.

Sagsfremstilling

Tilbage i 2014 indgik Region Syddanmark og de øvrige regioner en partnerskabsaftale med Ministeriet for Sundhed og forebyggelse. Aftalens overordnede mål var at halvere brugen af bæltefikseringer i psykiatrien inden 2020 og reducere øvrige former for tvang. Med aftalen blev der sat et markant fokus på at nedbringe brugen af tvang, og der blev udarbejdet ambitiøse milepælsplaner. Trods det intensive fokus lykkedes det dog ikke at opnå en væsentlig forbedring på området.

Borgere, der udsættes for tvang i psykiatrien, har ofte komplekse problemstillinger, som involverer flere sociale og sundhedsfaglige tjenester. Under arbejdet med at indfri den første partnerskabsaftale voksede erkendelsen i psykiatrien af behovet for styrket samarbejde på tværs af psykiatri, somatik, socialpsykiatriske tilbud og primærsektoren. Dette samarbejde anses nu som nødvendigt for at forebygge de akutte forværringer, der fører til tvangsindlæggelser og tvang under indlæggelse.

I marts 2024 indgik regeringen en ny og bredere aftale med Kommunernes Landsforening og Danske Regioner: Partnerskabsaftale om mål for mindre tvang i psykiatrien 2024-2030. Aftalen understreger en politisk ambition om at udvikle sammenhængende indsatser, hvor kommuner og regioner arbejder tæt sammen.

Målsætningen i den nye aftale er, at antallet af episoder med bæltefiksering, fastholdelse og akut beroligende medicin med tvang pr. 100.000 borgere reduceres med 30 pct. inden 2030. Aftalen omfatter også en national undersøgelse, der skal belyse det tværsektorielle samarbejde og generelle forhold i forløb, der fører til tvangsindlæggelse. Undersøgelsen er netop iværksat i regi af Kommunernes Landsforening og Socialstyrelsen.

Erfaringer i Region Syddanmark

I Psykiatrisygehuset i Region Syddanmark er der allerede positive erfaringer med styrket tværgående samarbejde i forhold til at reducere tvang. Psykiatrisygehuset ser desuden et behov for at etablere stærkere samarbejder på tværs af de områder, hvor tvang forekommer hyppigst. En analyse af data i Psykiatrisygehuset identificerer følgende udfordringer:

- Ca. en tredjedel af fysisk tvang rettes mod unge kvinder mellem 16 og 25 år, hvoraf de fleste har selvskadende adfærd.
- En lille gruppe patienter med gentagende tvang, de såkaldte "kritiske forløb," udgør en stor andel af den samlede tvang. Eksempelvis udgør 30 patienter 50% af alle bæltefikseringer i Region Syddanmark.
- Tvangsindlæggelser øger risikoen for yderligere tvang under indlæggelse med op til 40%, hvilket understreger vigtigheden af at undgå tvangsindlæggelser.
- Region Syddanmark har en højere rate af tvangsindlæggelser end landsgennemsnittet (76 voksne pr. 100.000 borgere mod et landsgennemsnit på 66,3).

Det tværsektorielle samarbejde er præget af kompleksitet og udfordringer, primært på grund af forskellige systemer, redskaber og mangel på et fælles fagligt sprog. Lærings- og kvalitetsprojektet ”LKT-tvang” har belyst disse barrierer og samtidig givet værdifuld indsigt og motivation til at styrke det tværsektorielle samarbejde. Der er behov for at undersøge, hvordan der kan skabes en mere sammenhængende sundhedsindsats, som indfrier de politiske målsætninger og sikrer borgerne en bedre behandling.

Temadrøftelsen indledes med et oplæg ved Anne Mette Vind, Administrerende sygehusdirektør i Psykiatrisygehuset, der dels fortæller om Psykiatriens arbejde på området og dels giver et eksempel på tværgående samarbejde omkring svært syge, selvskadende patienter.

Klimavurdering

Der vurderes ikke at være klimamæssige konsekvenser af forslaget idet sagen ikke i væsentlig grad bidrager til realisering klimastrategiens målsætninger.

Indstilling

Det indstilles, at Sundhedssamarbejdsudvalget

- drøfter, hvordan tværsektorielt samarbejde bedst kan styrkes og effektiviseres i Region Syddanmark for at fremme målet om en reduktion af tvang i Psykiatrien.

Beslutning i Sundhedssamarbejdsudvalget den 26-03-2025

Punktet blev indledt med et oplæg ved Anne Mette Vind, Sygeplejefaglig direktør i Psykiatrisygehuset, som fortalte om, hvordan der med såvel 10 års planen for Psykiatrien som den nuværende og kommende regionale psykiatriplan er sat fokus på at nedbringe tvang. Derudover kom hun i oplægget ind på, hvor udbredt anvendelsen af tvang er i regionen og hvor få patienter, der er involveret i størstedelen af tvangsanvendelserne.

Efterfølgende fortalte både Anne Mette Vind og Anders Martin Paasch Olsen, Centerchef i Socialpsykiatrien i Sønderborg Kommune, om et konkret projekt mellem psykiatrien og Sønderborg Kommune, der havde til formål at nedbringe antallet af tvangsindlæggelser blandt beboerne på Botilbuddet Hertughaven. Projektet har med rigtig god effekt haft fokus på at øge kendskab til hinandens arbejdsliv og faglige tilgang samt øge graden af kommunikation og skabe et fælles sprog om den enkelte borger/patient.

I den efterfølgende drøftelse var der enighed om, at antallet af tvangsindlæggelser skal nedbringes, og at der med fremskudte psykiatriske funktioner kan arbejdes på helt at undgå indlæggelser.

Det blev besluttet, at Sundhedssamarbejdsudvalget opfordrer sundhedsklyngerne til lokalt at lade sig inspirere af det gode samarbejde mellem Psykiatrien og Sønderborg Kommune.

Fraværende Anne Skau Styrihave, B, Christian Bro, A

Punkt 2: Drøftelse af Sundhedsreformen

24/25777

Resumé

Medlemmerne af Sundhedssamarbejdsudvalget drøfter på mødet relevante perspektiver vedrørende sundhedsreformen

Sagsfremstilling

På det seneste møde i Sundhedssamarbejdsudvalget blev sundhedsreformen og det forestående implementeringsarbejde drøftet. Der var enighed om, at der skal være en god dialog på dette område, og at der skal arbejdes på løsninger, som er hensigtsmæssige for både kommuner og region i overgangen.

Punktet indledes af Kurt Espersen, koncerndirektør i Region Syddanmark, der giver en status på den møderække med uformelle drøftelser mellem regionen og de syddanske kommuner, der lige nu er i gang. Kurt Espersen orienterer ligeledes om de processer, der pågår i regionen i forhold til implementeringen af sundhedsreformen samt tids- og procesplanen for den kommende periode.

Herefter lægges op til en drøftelse af sundhedsreformen blandt andet set i lyset af, at sundhedsklynger og sundhedssamarbejdsudvalg, ligesom arbejdet med sundhedsaftaler, ophører i den nuværende form ved udgangen af 2025. Drøftelsen kan eksempelvis tage udgangspunkt i følgende spørgsmål:

- Overlevering af det nuværende tværsektorielle samarbejde i regi af sundhedsaftalen til de kommende sundhedsråd, herunder:
 - Hvad anbefales det, at der fortsat er fokus på i det nye setup?
 - Hvad kan med fordel ophøre ved overgangen til en ny struktur?
 - Skal der fremadrettet være tværsektoriel koordinering på tværs af de fire sundhedsråd på politisk niveau?

Klimavurdering

Der vurderes ikke at være klimamæssige konsekvenser af forslaget idet sagen ikke i væsentlig grad bidrager til realisering klimastrategiens målsætninger.

Indstilling

Det indstilles, at Sundhedssamarbejdsudvalget

- Drøfter relevante perspektiver vedrørende sundhedsreformen

Beslutning i Sundhedssamarbejdsudvalget den 26-03-2025

Kurt Espersen, Koncerndirektør i Region Syddanmark, orienterede under punktet om det igangværende arbejde med implementering af Sundhedsreformen, herunder at der i regi af regionen er igangsat fire styregrupper, som efter planen skal levere beslutningsoplæg til regionsrådets møde i juni 2025.

De fire styregrupper arbejder med følgende:

- Ny styrelsesvedtægt
- Forberedelse af ligestilling og integration af psykiatri og somatik
- Forslag til ny finansieringsmodel
- Forberedelse af fremtidigt samspil og styring af de almenmedicinske tilbud og den øvrige praksissektor

Derudover orienterede han om de igangværende administrative møder mellem regionen og kommunerne i regi af såvel sundhedsklyngerne som på én-til-én-niveau med den enkelte kommune.

Møderne har været gode og afspejler en konstruktiv tilgang fra såvel kommuner som region. Der er enighed om, at vi skal samarbejde om borgerne både før, under og efter reformens implementering samt at vi skal have skabt tryghed for personalet både før og efter årsskiftet 2027-28. I møderne har også været fremlagt forslag om, at det kan overvejes, om der i den nye struktur skal være koordineringsniveauer på tværs af sundhedsrådene på såvel administrativt som politisk niveau.

Efterfølgende var der en drøftelse af det igangværende arbejde med reformen, hvor der bl.a. blev opfordret til, at der snakkes videre lokalt samt at der tænkes i nye måder at løse opgaverne på og ikke blot en overtagelse af det nuværende.

Det blev besluttet, at punktet fortsat dagsordenssættes i de kommende møder med henblik på at fortsætte drøftelserne og blive tydelige på de fælles opmærksomhedspunkter der er i det igangværende arbejde.

Fraværende Anne Skau Styrishave, B, Christian Bro, A

Punkt 3: Præsentation fra Sundhedsklynge Fyn og gensidig orientering fra de øvrige sundhedsklynger

23/487

Resumé

Der gives i denne sag en præsentation af et lokalt arbejde i Sundhedsklynge Fyn under sundhedsklyngens politiske niveau. Efterfølgende giver formandskaberne fra de øvrige sundhedsklynger en kort orientering fra deres egen klynge.

Sagsfremstilling

Med henblik på gensidig inspiration og videndeling lægges der op til, at formandskabet for Sundhedsklynge Fyn v. Bo Libergren og Tommy Hummelrose præsenterer et lokalt arbejde i sundhedsklyngen. Det seneste møde i Sundhedsklynge Fyn var den 7. oktober 2024.

Efter præsentationen fra Sundhedsklynge Fyn, tages en kort runde ved formandskaberne for de øvrige sundhedsklynger, om hvad der aktuelt fylder på politisk niveau i den enkelte klynge.

Opdatering på processen for gensidig orientering fra sundhedsklyngerne

Det er aftalt i Sundhedssamarbejdsudvalget at sundhedsklyngerne skiftes til at præsentere et lokalt arbejde eller en lokal udfordring og håndtering af denne. Ovenstående startes på til dagens møde. Nedenstående viser et årshjul, der viser hvilken klynge der er ansvarlig for at præsentere på hvilket møde.

- 26. marts 2025: Sundhedsklynge Fyn
- 19. maj 2025: Sundhedsklynge Lillebælt
- 26. september 2025: Sundhedsklynge Sydvestjylland
- 27. november 2025: Sundhedsklynge Sønderjylland

Klimavurdering

Der vurderes ikke at være klimamæssige konsekvenser af forslaget idet sagen ikke i væsentlig grad bidrager til realisering klimastrategiens målsætninger.

Indstilling

Det indstilles at Sundhedssamarbejdsudvalget

- Tager orienteringen til efterretning

Beslutning i Sundhedssamarbejdsudvalget den 26-03-2025

Formandskabet for Sundhedsklynge Fyn, Tommy Hummelrose og Bo Libergren, orienterede om to igangværende projekter i regi af sundhedsklyngen, herunder Sundhedsklynge Fyn Forebygger og udbredelse af PRO (patientrapporterede oplysninger).

Patientrapporterede oplysninger (PRO) er en metode til at målrette behandling og sikre højere kvalitet i opgaveløsningen på tværs af sektorer ved hjælp af PRO-data, som er borgerens svar på spørgeskema om en række helbredstilstande.

Sundhedsklynge Fyn Forebygger handler om gennem politisk vilje til at investere i forebyggelse i fællesskab at arbejde målrettet mod:

- At bidrage til at reducere nikotin- og alkoholforbrug hos populationen i Sundhedsklynge Fyn gennem en tværsektoriel og tværfaglig indsats
- At opbygge et styrket samarbejde omkring forebyggelse mellem sygehuse, kommuner og andre aktører på Fyn og øer
- At etablere et netværk af unge til at understøtte arbejdet
- At udarbejde partnerskabsaftaler til brug i det fortsatte fokus på fælles forebyggelse
- At bidrage med indhold vedr. forebyggelse til den kommende nærsundhedsplan
- At øge andelen af borgere, der tager imod stoptilbud eller forebyggende samtale om alkohol eller alkoholbehandling

Mens PRO er i gang, skal oplægget til Sundhedsklynge Fyn Forebygger behandles på møde den 4. april 2025.

Da der ikke har været afholdt møder i sundhedsklyngerne siden sidste møde i Sundhedssamarbejdsudvalget, var der ikke øvrigt til punktet.

Fraværende Anne Skau Styrishave, B, Christian Bro, A

Punkt 4: Orientering om sundhedsreformens betydning for Praksisplan for almen praksis 2025

23/54780

Resumé

Af de nyligt fremlagte lovforslag til implementering af sundhedsreformen fremgår der et forslag om, at Praksisplanen ophører pr. 30. juni 2025. Sundhedssamarbejdsudvalget orienteres om, hvordan indholdet i Praksisplan for almen praksis 2025 håndteres fremadrettet.

Sagsfremstilling

Udvalget for det Nære Sundhedsvæsen i Region Syddanmark har i 2024 udarbejdet en ny Praksisplan for almen praksis 2025, der trådte i kraft pr. 1. januar 2025.

Sundhedssamarbejdsudvalget er løbende blevet inddraget under udarbejdelsen, senest på møde d. 27. november 2024.

Praksisplanen beskriver regionens målsætninger for udvikling af almen praksis og for lægedækning. Den helt overordnede målsætning for planen er, at den skal medvirke til at reducere social såvel som geografisk ulighed i sundhed. Derudover er der opsat målsætninger for udvikling af almen praksis og for lægedækning. Praksisplanen indeholder endvidere et omfattende datagrundlag om lægedækningen i regionen, herunder for hver kommune.

Praksisplanen og sundhedsreformen

Regeringen har for nyligt fremlagt lovforslag om regioner og almen praksis som en del af sundhedsreformen. De to lovforslag indeholder bestemmelser, der betyder, at Praksisplanen ophører pr. 30. juni 2025, hvis lovforslagene vedtages som foreslået.

På den baggrund er det lagt op til beslutning i Regionsrådet den 24. marts 2025, at Region Syddanmark for nuværende pauserer implementeringen af Praksisplanen, herunder udarbejdelsen af de beskrevne handleplaner, der skal medvirke til at indfri målsætningerne.

Såfremt praksisplanen ophører, vil regionen tage fornyet stilling til, hvordan de udviklingsinitiativer, der ligger i planen, kan føres ud i livet. Regionen vil ligeledes forholde sig til, hvordan praksisplanen kan videreføres som planlægningsgrundlag for lægedækning.

Region Syddanmark vurderer blandt andet, at Praksisplanen fortsat kan danne grundlag for drøftelser af udvikling og lægedækning i sundhedsklyngerne, eller fremadrettet i de forberedende sundhedsråd. Eventuelt som grundlag for de kommende nærsundhedsplaner. Ligeledes kan praksisplanens ”Idekatalog” give inspiration til sundhedsklyngernes/sundhedsrådenes indsats for at udvikle samarbejdet i det nære sundhedsvæsen.

Klimavurdering

Det er ikke fundet relevant at foretage klimavurdering af dette punkt, idet sagen ikke påvirker klimaet eller realiseringen af regionens klimastrategi.

Indstilling

Dette indstilles, at Sundhedssamarbejdsudvalget

- Tager orienteringen til efterretning

Beslutning i Sundhedssamarbejdsudvalget den 26-03-2025

Trine Malling Lungskov orienterede om, at Praksisplanen udgår pr. lov 30. juni 2025. Det er dog lokalt aftalt, at arbejdet med opgaveflytning og lægedækning bibeholdes, da det er noget, som er aftalt i andet regi end i Praksisplanen.

Orienteringen blev taget til efterretning.

Bilag

Praksisplan for almen praksis 2025 efter politisk behandling

Bilag efter politisk behandling - Lægedækning og kapacitet -Praksisplan for almen praksis 2025

Idekatalog - Praksisplan for almen praksis.docx

Fraværende Anne Skau Styrishave, B, Christian Bro, A

Punkt 5: Orientering om status på implementering af Sundhedsaftalen 2024-2027

24/53482

Resumé

Sundhedssamarbejdsudvalget orienteres om status på henholdsvis det nuværende og forestående arbejde med implementering af indsatserne til at indfri de politiske visioner og målsætninger i Sundhedsaftalen 2024-2027.

Sagsfremstilling

Baggrund

Da Sundhedsaftalen 2024-2027 blev vedtaget, blev det besluttet, at Sundhedssamarbejdsudvalget årligt skulle præsenteres for en status på implementeringen af aftalen. I denne sag præsenteres Sundhedssamarbejdsudvalget både for status på det nuværende arbejde med sundhedsaftalens indsatser samt de beslutninger, der er truffet vedrørende det forestående arbejde med sundhedsaftalens implementeringsplan.

Status på nuværende arbejde med Sundhedsaftalens indsatser

Der er i efteråret 2024 indhentet status fra alle fire sundhedsklynger samt relevante tovholderfunktioner og psykiatrien på indsatserne i Implementeringsplanen for Sundhedsaftalen 2024-2027. Deres tilbagemeldinger er samlet i fuld længde i bilag 1 og opsummeret i en pixiudgave i bilag 2.

Beslutninger vedr. det forestående arbejde med Sundhedsaftalens indsatser

På seneste møde i Strategisk Sundhedsstyregruppe blev implementeringsplanen for Sundhedsaftalen 2024-2027 drøftet i lyset af sundhedsreformen, hvor der bl.a. stilles forslag om, at sundhedsaftalen ophører i sin nuværende form med udgangen af 2025. Her blev det besluttet, at der ikke skal sættes nye initiativer i gang i 2025 uagtet, at det tidligere har været planen. Den nuværende implementeringsplan dækker 2024-2025, og der er således heller ikke behov for at udarbejde en implementeringsplan, der dækker den sidste del af den oprindelige sundhedsaftaleperiode (2026-2027). De initiativer, vi allerede arbejder med, skal videreføres. Implementeringsplanen er på denne baggrund rettet til og fremgår af bilag 3.

Klimavurdering

Der vurderes ikke at være klimamæssige konsekvenser af forslaget idet sagen ikke i væsentlig grad bidrager til realisering klimastrategiens målsætninger.

Indstilling

Strategisk Sundhedsstyregruppe indstiller, at Sundhedssamarbejdsudvalget

- Tager orienteringen til efterretning

Beslutning i Sundhedssamarbejdsudvalget den 26-03-2025

Orienteringen blev taget til efterretning.

Bilag

Samlet bilag - Årlig opfølgning på Sundhedsaftalen 2024-2027

Pixibilag - Årlig opfølgning på sundhedsaftalen 2024-2027

Implementeringsplan til udmøntning af Sundhedsaftalen 2024-27_marts2025

Fraværende Anne Skau Styrihave, B, Christian Bro, A

Punkt 6: Valg af temadrøftelse til møde i Sundhedssamarbejdsudvalget den 19. maj 2025

24/5124

Resumé

Sundhedssamarbejdsudvalget drøfter og beslutter, hvilket emne der skal være genstand for temadrøftelsen på møde i Sundhedssamarbejdsudvalget den 19. maj 2025.

Sagsfremstilling

Baggrund

Sundhedssamarbejdsudvalget har tidligere rejst en række forslag til emner for temadrøftelser, som kunne være relevante at dagsordenssætte på kommende møder i udvalget. Det drejer sig bl.a. om følgende emne:

- Hvorfor er det så vanskeligt at skabe gode overgange?

Derudover kan medlemmerne af udvalget foreslå andre emner, som er særligt relevante på baggrund af f.eks. drøftelser i sundhedsklyngerne eller nationale tiltag, som man i udvalget kan beslutte at drøfte.

På nærværende møde er der afholdt temadrøftelse om tvang i psykiatrien.

I forbindelse med valg af temadrøftelse, uddybes gerne, hvilken vinkling temadrøftelsen skal have og hvilke områder Sundhedssamarbejdsudvalget vil have belyst i forbindelse hermed.

Indstilling

Det indstilles, at Sundhedssamarbejdsudvalget:

- Beslutter sig for et emne til temadrøftelse i mødet Sundhedssamarbejdsudvalget d. 19. maj 2025
- Drøfter en eventuel vinkling af temadrøftelsen d. 19. maj 2025

Beslutning i Sundhedssamarbejdsudvalget den 26-03-2025

Sundhedssamarbejdsudvalget besluttede, at der til næstkommende møde skal være en temadrøftelse om, hvordan vi skaber gode overgange.

Fraværende Anne Skau Styrihave, B, Christian Bro, A

Punkt 7: Eventuelt

24/5124

Indstilling

Det indstilles at Sundhedssamarbejdsudvalget

- Drøfter hvad der måtte være til eventuelt

Beslutning i Sundhedssamarbejdsudvalget den 26-03-2025

Der var ikke noget til eventuelt.

Fraværende Anne Skau Styrishave, B, Christian Bro, A